

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoli po pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Ljubljanska realka.

V dolgoletnem boju, ki ga vodi narodno-napredna stranka za to, da se ljubljanska realka preustroji potrebam primerno, smo prišli v nov stadij. V lanskem zasedanju deželnega zbora sklenjeni realčni zakon ni dobil cesarjeve sankcije. To je že drugi slučaj, da je vlada preprečila izvršitev na uredbo realke nanašajočega sklepa deželnega parlamenta, in danes so razmere na realki prav takšne, kakršne so bile tedaj, ko so se zatrle v Hohenwartovem času ustanovljene slovenske paralele.

Te razmere so prava anomalija in kažejo, kako nenaklonjeni, zlohotni so oficialni krogi celo proti takim zahtevam slovenskega naroda, ki izvirajo iz očitne praktične potrebe. Ti krogi pač ne vidijo radi, da bi se slovenska mladina posvečevala v večjem številu naukom, kakor doslej, tem krogom ni prav, da se množi slovenska inteligenca, ker raste ž njo narodova moč in veljavnost, in zato nam odrekajo sredstev za izobraževanje.

Ljubljanska realka je danes, dasi žrtvujeta zanjo kranjska dežela in ljubljanska občina leto za letom prav znatne svote, slovenski mladini zaprta. Učni jezik je izključno nemški, ogromna večina slovenskih otrok, ki bi se rada posvetila študijam, pa ni nemškega jezika zadostno zmožna in vsled tega tudi ne more vstopiti na realko.

Razmere na noben način ne morejo ostati take, kakršne so sedaj. V celi deželi imamo jedno samo realko, a še ta vsled neprimerne jezikovne uredbe ni tako obiskana, kakor bi morala biti. Zavod sam bi le pridobil, ako bi se preuredil tako, kakor so urejene gimnazije. Če je na gimnazijah bila potreba, napraviti slovenske paralele, če se je državna uprava glede gimnazij uklonila tej potrebi, mora se ukloniti tudi glede realke. In ta potreba je postala tako občutljiva, da je odpomoč nujno potrebna. Kamor pogledamo, povsod primanjkuje tehniških moči, a industrija v naši deželi se ne more razviti niti v najskromnejši meri. Vsega tega so krive nezdrave razmere na realki.

Tega trna v našem mesu na noben način se ne sme več trpeti. Tudi slovensko prebivalstvo v kranjski deželi ima pravico, posvečevati svojo mladino tehničkim študijam in ji tako zagotoviti boljšega kruha. Zdaj je tako, da se tej mladini onemogočuje obisk jedine realke, ki se nahaja v deželi, in imajo morda tisti prav ki trde, da smatrajo vladni krogi našo deželo za eksploazijsko polje tujcev, in da vsled tega načeloma zapirajo slovenski mladini realko.

Deželni zbor kranjski ima dolžnost, da se zlohotnosti vladnih krogov upre z vso odločnostjo. Ljubljanska realka se mora tudi slovenski mladini odpreti. To je naša pravica in prej ne bo miru, da se ta pravica izvojuje. Za trdno pričakujemo, da se deželni zbor še v tekočem zasedanju z vso enerģijo zavzame za to stvar in sicer tako, da se bodo brez vsacega odlašanja že s prihodnjim šolskim letom na ljubljanski realki otvorile slovenske paralele.

Občeslovanski jezik.

„Novoe Vremja“ piše v številki z dne 27. marca (9. aprila) 1900: Poslednji telegrami so prinesli z Dunaja velezanimive in prijetne vesti. Šamanek je stavil v praškem deželnem zboru predlog, da se vpelje v vse srednje šole ruski jezik kot obližan predmet. Navzlic burnemu protestu Nemcev je bil predlog oddan šolski komisiji. Slovanski časopisi beležijo jednodušno prubujenje samozvesti zapadnega slovanstva, katero je spoznalo veliki pomen Rusije. Mladochi vidijo jasno, da, opiraje se na Rusijo, ostanejo samostojni, ker to je jedina njih opora. Zapadno slovanstvo, stoječe proti nemški kulturni sili, je spoznalo, da mu je treba proti tej sili postaviti slovanstvo kulturo.

A ne samo to. Ravno ti Nemci, katere vznemirja Šamanekov predlog, so se dejansko poprijeli učenja ruskega jezika in ruske literature. Obenem s protestom Nemcev v praškem deželnem zboru in z zlobnimi članki v avstrijskih nemških časopisih zahteva „Köln. Zeit.“ obližatno predavanje ruskega jezika v realkah Nemčije. To,

česar Čehom ne žele, namreč ruskega jezika — hite Nemci prisvojiti sami sebi. Iz tega more zapadno slovanstvo sklepati, da je krenilo na pravo pot, katere tudi ne zapusti. Na Dunaju se že snuje vseslovansko glasilo na ruskem jeziku. Ta dvojna zmaga ruskega jezika, katerega neobhodnost priznavajo obenem Čehi in Nemci, je zmaga ruskega duha, ruskega dela, ruskega naroda. Ta mirna zmaga je morebiti največja mej vsemi našimi zmagami. Pred vsem odvzema ta zmaga težo dvoma, ki se je polastil najvernejših src radi počasnosti, s katero so se oživotvarjale starodavne zadače ruskega naroda, zadače, ki so že toliko žrtv zahtevale od njega. Zmaga ruskega jezika je trdnjša od vseh drugih zmag. V njej se je pokazala sila stvari, katera sama po sebi pomika kazalce zgodovinske ure. Obenem s tem se je kulturna in politična uloga ruskega jezika ne samo kot jezika velikoruskega plemenena in kot državnega jezika v Rusiji, temveč kot vseslovanskega in svetovnega jezika v tem smislu, kakor je kateri izmed jezikov jezik inteligence človeštva, odkrila tako jasno, tako razumljivo, da more prezirati samo zavedno nasprotstvo izvršeni faktum.

Ruska izborna slovesnost, ruska nauka — vse to so tako silne stvari, da ni dolžan samo Slovan seznaniti se z njimi, temveč v obče vsak civilizovan človek. Nemškoruski zapad ne more prezirati zakladov ruskega duha, in jih tudi ne prizira. Uči se ruskega jezika, čita ruske velike pisatelje in jih prevaja. Kaj pa Slovani? Razume se, da je zanje znanje ruskega jezika in zakladov ruske misli dvakrat važnejši. Vsa ruska literatura in nauka v celoti ima za mlajše slovanske narode velik kulturni pomen. Ruska misel in jezik sta si prisvojila vse zaklade vsečloveškega duha in s tem obenem vsemu slovanstvu. Obogatel na idejah, vzorcih, pojmihi staroveških kultur kakor tudi nemško-romanskega zapada, si je ruski jezik organski prisvojil vse te ideje, vzorce in pojme ter jih predelal v smislu svojega narodnega bitstva. Tako delo se mlajšim stebmom slovanskega

narodnega drevesa posreči težko. Tako vidimo celo v poljskem jeziku nakopičenih tujih pojmov in neprevajljivih francoskih nemških in latinskih besed, s katerimi je namešan. Tvorjenje jezika je opešalo v borbi z navalom tujih idej. Sila prisvajanja in predelavanja ruskega jezika je neomejena in presega vse druge slovanske dialekte. Edino to mu daje neovrgljive pravice do vseslovanske uloge.

V eni vrsti s kulturno-naučnim pomenom ruskega jezika in z njim tudi ruske misli stoji njegov politični pomen za vse slovanstvo. Ruski jezik kot občevelni mej Slovani, kot diplomatični in akademski jezik je mogočen jez slovenske duševne jedinstosti. Ruski jezik z drugimi slovanskimi dialekti skupaj v rabi bi blago vplival in imel za obe strani dobre posledice. Razvoj teh dialektov bi se oživil pri občevanju z ruskim jezikom. Poljska narodna literatura je začela cveteti, in pojava Mickievicza pada v to dobo, ko je Poljska prišla pod krilo ruske države. Naš jezik pokliče v spomin mnoge pozabljene termine, sedaj raztresene v raznih slovanskih narečjih, mnoge sinonime. Silno važno je, da se osveži okus k jeziku, ako se smemo tako izraziti, kateri se pri nas v inteligenciji pod uplivom navala pisateljev-tujcev, posebno židov, začena krhati. Nemogoče je biti slovanski pisatelj, ako se ne zna ruskega jezika in ruske literature. Pa tudi ruski pisatelj je dolžan poznati druge dialekte. Rusko občinstvo ne ostane brez zanimanja glede na velike zmage, katere si je pridobil ruski jezik na zapadu in v slovanstvu. Rusko občinstvo pojde dogodkom naproti, ker v njem živi tanki razum za zgodovinske in narodne zadače Rusije. Najprej je treba misliti o vseslovanskem kongresu v Peterburgu. Končno moramo pa slišati odmev iz slovanskih dežel, kateri naj tam vzbudi misel o takem kongresu. Njegov pomen bi bil ogromen za končno utrjenje ruskega jezika kot jezika občevanja mej Slovani, kot vseslovanskega jezika.“

LISTEK.

Večni trpin.

(Dolg sen kratke noči.)

Človeku se sme vse sanjati, ne da bi mu krščanska moralka za greh v snu nadržila tudi greh v življenju. Meni se je nedavno sanjalo to-le in tako-le:

Šetal sem se zunaj glavnega mesta. Kakor mračne megle po nebu drville so se mračne misli po moji glavi. Dejal sem si, da smo ljudje ponajveč le strahopeti, ker se od življenja tako težko ločimo in zopet težko in neradi živimo. Seveda vsem se ne godi jednako. Nekaterim usoda že v zibel vspiše vonjivih cvetic in v življenju tudi tako potratno, da se prezgodaj od dobrote zaduše kakor gostje Helijogabalovih dinejev. Da se taki težko ločijo od pozemeljskega življenja, to se razume samo po sebi. Nekako take misli so me mučile. Povešene glave nisem takoj opazil, da je, in kakošen mož je ob meni stopil naprej. Zato sem povsopel korak in sem ga pogledal v obraz. Bil sem očaran. Velikostasno telo je nosilo izprelepo moško glavo, katero so odevali bohotni lasje, padajoči v kodrih na krepka pleča. Obličje mu je venčala temnorusa brada, obrvi so mu bile na sredi zrasle in

zakrivale rahle gube nad zboklim nosom. Stopal je počasno, veličastno. Osrčil sem se in ga vprašal:

— Dragi mož, prosim te, kdo si?

Odgovoril mi je prijazno, milo, a povsem resno:

— Nimam ni krstnega imena, ni priimka.

— Po kaj pa greš v mesto, smem li vprašati?

— Grem ljudi učiti!

— Česa?

— Da naj verujejo na srečo, upajo na srečo, ljubijo srečo!

— Hm!

Postala sva in jaz sem se pogreznil v globoke misli. A kmalu sem se vzdramil in sem začel:

„Ljubi neznane! Mi ne verujemo prav nič na srečo. Pri nas ti vsaki kmet pravi: Ej, sreča je opotočna. Primerjamo jo vedno vrtečemu se kolesu, ki ga je usoda tako močno zatočila v naše življenje, da je jedino pravo obrtalo (perpetuum mobile).“

Tudi ne upamo na srečo. Pretrpeli smo že toliko gorjupih prevar, da bi bili naravnost smešni, ko bi si netili kako iskro upanja na srečo.

Pač pa ljubimo srečo. In tega nas ni treba prav nič učiti. Pod žarkim solncem, pod temnimi oblaki, na večnem ledu, na

peščenih, razbeljenih tleh, v stoletnih gozdovih, na nedoglednih ravninah, na ovetohi zemlji in na valovitem morju, nikjer, nikdar ni še utripalo človeško srce, ki srečo ne bi ljubilo, a bi srečo doseglo.“

— Zato, ker niti ne vedo, kaj je sreča, zavrnili me je tujec z rahlim glasom, in uprav tega jih hočem posebno učiti.

— Kaj je sreča?

— Jaz. — Zastavil je korak. In jaz sem temu neznanemu „Jazu“ nehote sledil.

— Pa če že res hočeš učiti, — povzel sem govor, — uči boljše, učenejše slojeve, na primer uradnike, profesorje, duhovne, ne kakih zabitih ovnov. Rad te spremim v krasno vladino poslopje, rad v novo gimnazijo, rad v škofovski dvorec ali župnišča.

— Prosim te. Idiva hitro!

In šla sva molče in prišla najprvo v vladino poslopje. Spodaj sem ga čakal in čez nekaj hipov tudi pričakal.

— Kaj si opravil?

— Nič! Nekdo izmed uradnikov mi je rekel v nemškem jeziku, precej nosljaje: Haben Sie einen Pass? Können Sie sich mit Zeugnissen ausweisen? Ueberdies haben Sie hier nichts zu thun. Auf so ein Glück verzichten wir. Guten Tag! — Šel sem. Povedi me zdaj v gimnazijo!

— Pojdiva!

Tudi tam sem ga spodaj počakal in

čez nekaj hipov — pričakal. Toga se je čimdalje bolj zlivala po njegovem obrazu. Meni, nememu vprašalcu je vzdihnil:

— Zopet nič! Profesorji so imeli konferencijo in odločevali usodo dijakov. Ko sem začel govoriti, prekinil me je neki profesor, tudi nosljaje: Der Kerl scheint zu rappeln. Meine Herrn Kollegen! Ich finde es am angerathensten, ihn in Begleitung des Schuldieners, oder Hausmeisters einem Untersuchungs-hause zu überantworten. Neki drugi je odgovoril: E, lassen wir ihn laufen. — Šel sem.

— Spremi me zdaj v škofovski dvorec.

Tudi tam sem ga spodaj čakal in čez nekaj minut pričakal. Prišel je bled in prepal kakor smrt.

Naslonil se je na podboj vrat in tožno jel praviti: V veliki dvorani obhajajo duhovniki s sosednjih žup pastoralno konferencijo, ki je dalj časa ni bilo uvedene v škofijo, pa jo je oživil, prestvaril kardinal Mislej. Glasno se je govorilo, kako koristna so konsumna društva ljudstvu, da ga trgajo iz rok lajkov, oderuhov ter mu dade priloznost brez dolgov jesti in piti, živahno se je razpravljalo, kako se treba organizovati za bodoče volitve in tako dalje, debatiralo se je o vsem, kar spada neposrednje v pastirstvo. Jaz pa, na katerega se nihče ozrl ni, povzdignil sem prst in glasovito vzkliknil:

Chlumecky straši!

Kadarkoli se prikaže baron Chlumecký iz poltreme svojega upravnega svetništva na političnem obzorju, vselej se je smatralo to dokazom, da je konec tedanje vlade blizu. Tudi v velikem tednu se je pojavil nakrat Chlumecký, in po liberalnih listih že šumi, da je Koerberjev padec pred durmi. Na dvoru je močna liberalna stranka, katere vpliv se je baje pokazal nedavno pri delitvi reda zlatega runa, katerega je dobila večina liberalnih kavalirjev. To dvorno liberalno stranko podpirajo višji vojaški krogi in grof Goluchowski, ki stremi že ves čas svojega ministrovanja za obnovitvijo liberalnega gospodstva v naši državi. Da bi krščanski socialisti ne zavirali tega povratka liberalnega vladanja, so jim vrgli dunajsko volilno reformo. Za odškodnino, da izgube liberalci na Dunaju svoj veliki vpliv, dobe največji vpliv na državno politiko. Koerber pa stoji temu načrtu dvornih in vojaških liberalcev na poti, zato bo moral iti. Koerberjevi nasprotniki upajo, da se saniranje financ potom parlamenta ne posreči, da zaide zategadelj Koerber radi investicij in proračuna ter radi kvote v toliko stisko, da bo odstopil. Nato Chlumecký že čaka. Po Koerberjevem odstopu naj bi se začel absolutističen liberalen interregnum s Chlumeckim na čelu.

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

Dr. Bulat je izdal brošuro, ki se bavi temeljito z jezikovnim vprašanjem v Dalmaciji. Kot zahteve svoje stranke proglašajo Bulat tele: da so vsi civilni, administrativni in sodniški uradi v Dalmaciji dolžni pismeno ali ustmeno rabiti tisti jezik, katerega rabi vlagatelj ali osebno došla stranka, — da mora biti notranji uradni jezik hrvatski ali srbski. Bulat je zbral v svoji brošuri mnogo preglednega gradiva, ki bo dobro služil interesujočim se političnim strankam in državnim organom pri urejevanju jezikovnega vprašanja v Dalmaciji, za kar se leto za letom poteza hrvatska večina zadrškega deželnega zbora.

Vojna v Južni Afriki.

Glavna pozornost se obrača sedaj na usodo obleganega mesta Wepener. Od 9. t. m. je polkovnik Dalgetty s 400 možmi divizije Brabant zajet in po uradnih poročilih je imel do 13. t. m. že 18 mrtvih in 132 ranjencev. Bržčas pa so njegove izgube mnogo večje. 14. t. m. so Buri vzeli obleganec 500 volov, mul in konj. General Fromenan je zapodil oddelek Angležev, ki so hoteli Dalgettyju na pomoč, v beg proti Wolnerportu preko reke Oranje, generala Dewet in Petrus pa sta ustavila 13. t. m. angleške čete, ki so došle iz Bloemfonteina, da bi rešile Wepener. Zadnje brzojavke pa poročajo, da so se Buri umaknili proti Rouxvillu, ker so prešibki, da bi mogli še nadalje oblegati mesto, kateremu hité od juga (iz Aliwalnortha) general Brabant, od zahoda (iz Bethanyja preko Reddersburga) general Gatacre in od severa (iz Bloemfonteina) oddelek Angležev na pomoč. A

Ne! S konzumnimi društvi in z volilnimi shodi ljudstva ne boste osrečili. Obrnite se k meni, od katerega se obračate. Jaz, jaz sem sreča... In toliko, da si niso mašili ušes. Neki debel in zaripel mož je takoj predlagal, meneč, da ne umem latinski: „Eiciamus eum foras! Auriga meus et mei vicini sunt homines valde robusti et rudes“. Osivel mož se je oglasil: „Nimirum, also, bene“.

Predno sem se bil dobro zavedel, že so me zgrabile štiri roke in me po stopnicah becale in pehale, da sem ob slopovih mnogokrat nemilo glavo ramil.

V tem hipu so pricurele izpod njegovih las na čelu krvave kaplje. Bliskoma sem se spomnil neke stare podobe, ki je visela toliko let nad posteljo moje umrle matere, in pod katero so stale latinske besede: *Vera effigies D. N. J. Ch. Pal sem na kolena pred znanim neznancem in mu trepetaje objel nogi in govoril:*

— Poznam te. Ti si v sebi samem srečen, zato ne jokaš, temveč si ohranil v svojih očeh še vedno nebeški mir. Poznam te. Pravi Bog si, katerega nočejo več poznati. Poznam te. Na zemlji si še danes trpin, torej večni trpin.

Krvave kaplje Njegove so močile tlak pred dvorcem in trpke sočutne solze moje.

Vzbudil sem se in otrl še vedno rosnoko.

Novljan.

tudi velik oddelek Burov iz Dewetsporta gre oblegavalcem v podporo. Koliko je resnice na teh vesteh, se pokaže kmalu. Lord Methuen, ki maršira iz Kimberleya Robertsu v Bloemfonteinu na pomoč, bode imel z generalom Delarajem, ki ga pričakuje med Hoopstadom in reko Vaal, opravka. Sedaj je Methuen v Swartkopfonteinu, polkovnik Kekewich, branitelj Kimberleya, pa v Boshofu. Med temi tremi general, Methuen in Kekewich na eni, Delaraj na drugi strani, pride menda v kratkem do boja. V Bloemfonteinu, ki je štel le 4000 prebivalcev, je sedaj okoli 50.000 Angležev. V mesto se dovažajo le živila in streljivo, ljudij in tovarov železnice ne sprejemajo. „Morningpost“ javlja: „Na vsem velikem bojišču vojnega gledališča se oslabei pogum Burov iznova oživlja.“ Buri so ujeli patroljo royal-irishkega polka, pri tem je bil ujet lord Rosslyn, katerega so odvedli v Kroonstad. Iz Laurenzo-Marqueza pa poročajo, da streljajo Buri na Angleže pri Furtem Streamsu ter pregnali angleško topničarstvo. General Botha je v Natalu sploh jako agilen. Buri se zbirajo v čimdalje večjem številu okoli mesta Glencoe, kjer je pričakovati bitke. Generala Cleryja divizija se je morala umakniti iz Elandslaagteja zopet v Ladysmith. Buri so Johannesburg in Pretorijo že popolnoma pripravili za obleganje. V Johannesburgu se delajo kroglice in bombe noč in dan, živil pa je nakupljenih že za več mesecev. Pretorija je preskrbljena baje za dveletno obleganje. Pet fortov so spremenili Buri v prave trdnjave z največjimi topovi. Iz Haaga poročajo, da se konstituirajo mednarodno mirovno razsodišče koncem aprila ter se ponudi Angležem. Ruski car se je baje zvezi s Francijo in Nemčijo odločil, da stavi Angliji ultimatum, naj napravi vojno z Buri tekom osmih dni konec, sicer bode 120.000 Rusov prekorajlo afganistansko mejo. Kršenje nevtralnosti, katero je zagrešila Portugalska s tem, da je dovolila Angležem izkrcanje angleških čet v luki Bliri, je izbila carjevi potpečljivosti dno. Vojna stranska na ruskem dvoru je baje pridobila carja, da poseže v angleškobursko vojno. Na vsak način se mora vojna v kratkem končati, sicer bodo imeli Angleži opravka z Rusi. Generala Cronje so sprejeli na sv. Heleni z — godbo. Nemški polkovniki Schil, ki je tudi ondi, je hotel pobegniti, a beg se mu je ponesrečil!

Dopisi.

Iz Mozirja, 16. aprila. V neki zakotni čitalnici dobili smo v roke umazani časnik „Slovenca“ št. 9. iz leta 1900. Dopisnik — najbrž ledeni mož iz Mozirja — se tam silno jezi nad tolikim številom dopisov v „Narodu“ zastran konzuma izpod Rečice in tudi zastran tega, ker se kraji dopisov vedno menjujejo. Oboje je potrebno. Prvo zato, da se ime ne pozabi, drugo pa, ker je treba vzorni konzum in preklicano osobe od vseh strani z „rešpetlinom“ pogledati in zagrinjalo zaslepljenosti in odvisnosti ljudstvu odgrinjati. Čem večkrat se o rečiškem konzulu in osobju piše, tembolj se koristi ljudstvu. In kako se Vam šopiri ovi gospod maziljenec v „Slovenca“! On naziva „Narod“ list za „cronique scandaleuse“ in pravi proti koncu, da dopis od 5. jan. t. l. v „Slov. Narodu“ zopet priča, kako prav je svaril Prevzvišeni iz Ljubljane svoje vernike pred tem listom. Seveda, te baže gospodom „Slov. Narod“ ni všečen list, ker tu in tam razkrinka počenjanje kacega malopridnega maziljenca, ter odkrito pove in dokaže, da je vse delovanje črnih pijavk namenjeno le sebi v korist, pove, da se te prokleto malo brigajo za povzdigo blagostanja bornega kmeta.

Zato pa verniki bore malo slušajo prepoved vladike iz Ljubljane, še celo duhovniki ne, misleč si, „slabega sadja ose ne glodajo“, ter toli marljivo prebirajo liste „Narod“, „Rodoljub“, „Ljublj. Zvon“ itd., kar nas vsekakor z upom na boljše bodočnost navdaja. Ko bi mi hoteli polniti predale „Slov. Naroda“ z „cronique scandaleuse“, imeli bi iz bližine mnogo pikantnega gradiva za to, in navedemo le par predmetov, katere bi lahko obdelovali bolj ali manj obširno. Evo jih! 1. Nezgode ledenega moža. 2. Pankracijeva nočna potovanja. 3. Slepi župnik ali stara gospodarka Lojza in njen mladi ljubček konjski hlapec. 4. Odsejsevo vožnje Lojzike po nujnih opravkih. 5. Nevošljivi župnik, ki svojega pomagača izpodriva, zaničuje in

pri tem tudi kuharica tri vogle podpre. 6. Gozd med X in Y ali spomini iz mladih dnij. 7. Kaplan v pšenici. 8. Ede, bibe, lude ali usodepolna vožnja dveh župnikov. 9. Četrta zapoved božje ali občinske ubožica. 10. Častiti romar in častita romarica v Marija Lurd. 11. Izidi zapuščinskih razprav ali bogati župnik, ki je hotel kot braslovski kaplan trg Mozirja na upanje kupiti. 12. Hudomušni mozirski boben se v farovžih vgnezdil. 13. Ženitovanjski mešetar v dolgi halji. 14. Hudodelstvo v kaplanovi kleti. 15. Deveta božja zapoved (bo menda še deveta briga). Itd. „Maslo na glavi se cedi“. Da pa ne bo „Slovenec“ dopisnik „Slov. Narod“ zopet pital z izrazi: klafatarski list itd., ne bomo tu priobčili teh pikanterij, razen že napovedane točke 13, temuč jih hočemo rajši udom novega katoliško političnega društva, ki se že več let ustanavlja, o priliki zborovanja prednašati, zaradi boljšega spoznanja. — „Kaj pa le tisti prokleti konzum na Rečici, pri katerega rojstvu se je tako streljalo in požigalo, da edini dokazani sad skoraj vsak teden po časopisih odmeva?“ To vprašuje radovedni pazni čitatelj. Konzum spi spanje pravičnega in le malo se izve o njem, izvemši gostega ropotanja bobna, da so cene vse kramarije „konzuma“ ali tako imenovanega „Kmečkega društva“ v židovski visočini nastavljene. § 23. združnih pravil sicer pravi, da mora predstojništvo v prvih treh mesecih sklicati redni občni zbor, a prvi trije meseci so že minuli in o občnem zboru ni niti duha še manj pa sluha. Računov še ni, računov, tistih življenje ogrenjujočih števil. Radovedni smo, koliko let bodo račune l. 1900 sestavljali, ker jim že sedaj glave belijo, ko so komaj par mesecev pred novim letom začeli kramo prodajati. Sploh so pa konzumu „pravila“ desetega brata deveta briga, kar hočemo v naslednjem dokazati. § 2. teh pravil govori o namenu društva. To točko izpolnjuje društvo le deloma v pododdelku a), lit. b, c, d, pa popolnoma prezira. Po § 4. se smejo sprejeti kot člani le osebe, katere se lahko vežejo s pogodbo. Praviloma pa se osebe, ki niso 24. leto izpolnile, ne smejo in ne morejo spuščati v veljavna pogajanja. In vendar ima konzum mnogo udov, ki so šele 15—20 let stari. Vpraša se, ali bi se mogel mladoletni združnik za poroštvo po § 11. pravil prisiliti? § 7. govori o plačevanju deležev, ki se tudi v mesečnih obrokih plačujejo. Ako pa združnik pri osnovi prvega deleža zaostane za več ko 4 mesece, se smatra izobčenim, ter zapadejo vplačani obroki. Kljub tej določbi je še mnogo členov, ki niso več nego 2 do 4 K plačali, pa se ne izključujejo in se jim ta paragraf tudi ne raztolmači, temveč se jim še vedno blago prodaja. V § 28. se govori o združnem predstojništvu in pravi, da morajo dve tretjini udov biti osebe, ki ne izvršujejo nobene obrti. Tu pa je ravno narobe, kajti dve tretjini udov predstojništva so osebe, ki izvršujejo obrti. To je torej „šlen-drijan“, ki je graje vreden in je zraven tega še v kvar udom. Pa pogledimo še, kako je s konzumnimi hlapci.

Vzorni Zorko Jože, ki sicer nima niti najmanjše zmožnosti voditi konzum, pa vleče neprimerno mastno plačo, kojoj mu je naklonil njegov skrbni brat Melhijor, je zraven tega še košček nemškutarčka. Popir in kuverte s firmo naročuje on za konzum od nemške židovske tvrdke: I. E. Tintner v Beču, V., Krongasse 6. Najbrž so mu slovenske katoliške tiskarne in Hribar v Celji premalo krščanski. Drugega blaga ne omenim nič, ker je samo umevno, da se od židov naročati mora. Torej nemškutar bi rad bil Pepček, pa ne more prav, ker nemščine niti zmožen ni, kar nihče od bivšega izučenega črevljarja in odslovljenega financarja ne zahteva. Da bi videli, kako nemščino on lomi v svojih naročilih! Če bi se tako naročilo sežgalo in se s pepelom pognojilo kacemu hrastiču, takoj se posuši. Ubogi Pepček! Vklub temu zna se s „svojimi“ tisočaki, znabiti že od mesečne plače itd. prihranjenimi, širokoustno hvaliti, o čemur smo se že enkrat varali pri njegobratcu Štefanu, bivšemu bogatemu trgovcu iz Vipave in sedanjemu prisiljenemu, dobro plačanemu vodju „konzumnega društva“ na Laškem.

Tudi najbolj kratkovidni udje rečiškega konzuma že previdijo, da ta „Jošč“ ni mož na svojem mestu, in ker se mu stoliček maja, začela se je reklama zanj po vseh dihurakih listih. Piše se namreč,

da so nepoznani, a vendar domači, toraj rečiški ali morebiti konzumni — zločinci nameravali udreti v konzumno prodajalnico, pa da je Pepček, kot silno vzoren, skrben itd. tatove (?) o pravem času odpodil. To je laž od konca do kraja, če prav jo je celo „Slovenski List“ v dopisu izpod Mozirja toplo prinesel v št. 13. Najbrž je dopisun v kakem kanalu svoj dihurski od vseh vetrov nanešeni dopis koval in žabje volne iskal, da je ložje zaregljal. Res je samo toliko, da je Jožef Zorko sedemkrat ustrelil zunaj okoli konzumne barake v noči od 22. do 23. marcija ter s tem sosede motil v nočnem miru, in ker so nekateri prišli na pozorišče bojnega polja, jih je s svojim streljanjem spravil v smrtno nevarnost. O tatih seveda ni bilo duha niti sluha in tudi na konzumu ni niti najmanjšega sledu o ulomu. Tatje so bili le v bujni domišljiji pijanega Jošča. Pač pa so neki delavci snajžili tisto noč šolsko stranišče, in ker so vozili blato mimo konzuma, ter so lopate in samokolnice ropotale, je Pepe hitro porabil to priliko, da se pokaže nad vse skrbnega vodjo. Kakor se sliši, mu bo ta skrb draga hodila, ako se bodo rečiški tržani za svojo oblateno čast potegnili, (ker nimajo med seboj nikakih tolovajev in zločincev) in tožili Jožefa Zorka zastran motenja nočnega miru in neopravičene rabe orožja. Celot stvar že imajo c. kr. orožniki v rokah. Bo pa drugič vedel streljati.

Pa vsaj pravi stari pregovor: Kakršen gospod, takšen hlapec, no, in ta gospod Melhijor Zorko je pred kratkim že zopet priromal iz Prihove v Rečico. Tudi on čuti že v vseh udih polom svojega gospodovanja, zato se povsod in vsem prilizuje, kakor zviti lisjak. Sramote in kolegijalnosti ta človek tako nima nikakešne več. Naj povemo, kaj je napravil v cerkvi sv. Kancijana na Rečici. Ko je mašo odbral, šel je k spovednici, kjer je č. g. kaplan Eferl spovedoval, ter glasno rekel tam čakujočim baburam, známim „amazonkam“ z dne 15. svečana: „Zdaj grem jaz tudi spovedovat, le k meni pridite!“ In vse grešnice so šle za njim, g. Eferl pa je domov odšel. Kdo daje temu tujemu kaplanu na Rečici take pravice? Ali je to brezobzirno, samoblastno postopanje knezoškofu znano, in kaj namerava storiti, da se ohrani ugled vse časti vrednega, mirnega domačega kaplana? Vprašamo nadalje ali nima Zorko tudi v Prihovi sedaj o postu spovedovati, in ali ni njegov bolehní č. g. župnik vreden, da bi ga ta mlečozobi, nepokorni, če tudi kaplanček podpiral pri težavnem spovedovanju? Ni mu treba na Rečici misjonariti, ko ima na Prihovi v cerkvi in v šoli svoj posel! Če tako rad misjonari, zakaj ni raje ostal pri č. oo. misijonarjih pri sv. Jožefu, kjer so ga šest dolgih let zastoni redili in šolali? Na to slednje vprašanje nam odmev odgovori: Ne prašajte, zakaj! — Ko je svoje „amazonke“ spovedal, mogoče tudi za glasovanje pri konzumovnem občnem zboru (če sploh kedaj bo) pripravil, ter potem obhajal, šle so pred zakristijo in tam počakale. Sram ga je bilo, ko je te preklicane, prisiljene babure zagledal, zato je sramežljivo na tla gledal in brzih korakov odšel v farovž, da ne bi ga „amazonke“ zopet spremljale po celem trgu. A glej jo smole! Tudi babe so jo pocepale za njim v farovž. No, pa tam se že ni jezil toliko nad njimi, saj je bil prikrit radovednim očem, in je lahko vsaki posebej dajal avdijenco, ko mu je še popred Lojza prinesla duhteče kave in vroč „punč“ iz svoje štacune. In pri tem prizoru pade za danes zagrinjalo.

Iz Maribora, 16. aprila. V četrtek, dne 12. t. m. bil je pogreb odličnega narodnjaka g. dr. Janežiča, profesorja na učiteljski. Pogreba vdeležila se je ogromna množica, v prvi vrsti seveda mariborsko slovensko razumnštvo. Izvedelo se je, da bodejo peli slovenski učiteljski in priprani smo bili, da bomo čuli lepo slovensko petje. Ko smo pa celo videli med pevci imenitnega slovenskega tenorista, osmošolca A., pričakovali smo, da se bomo zopet jedenkrat divili slovenskemu petju, in sicer ne samo mi, ki poznamo mile naše glasove, ampak tudi nasprotniki. In umrli slovenski profesor bi bil to tudi zaslužil v polni meri. Jeli so peti pred hišo umrlega — zaviadala je tišina — a besede bile so nemške, tuje našemu duhu in duhu dragega pokojnika. Odkorakali smo s sprevedom na kolodvor in

vedeli smo, na kolodvoru ob zadnjem slovesu zadoneli bodejo vendar-le slovenski glasovi. Tudi tukaj ne! Zdelo se je nam, da se poslavljamo od krste — nemškega nacionalca in ne od priljubljenega nam slovenskega rodoljuba. Kdor ne pozna naših razmer, rekel bo gotovo — kaj se če — je pač nemški ravnatelj na čelu tega zavoda! O ne, Slovenec je, in pravijo celo odlični Slovenec! Opomniti samo še hočemo, da so peli gimnazijci pri pogrebu nemške soproge gospoda nadzornika dr. Štornika slovensko in svet se suče, kakor prej — in gospod ravnatelj gimnazije je še vedno ravnatelj! Sicer pa svetujemo slovenskim profesorjem v Mariboru, kateri domnevajo, da jim bo zatistiti na veke oče v Mariboru, naj si prepovejo v oporoki vsako petje, sicer se jim pripeti, da se bode razlegalo pred krsto med žalujočim slovenskim občinstvom nemško petje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. aprila.

— „Edinost“, o kateri smo menili, da je že davno dospela do vrhunca smešnosti, nas je prepričala, da temu ni tako, in da si vsaki dan pridobiva še „vse večje“ smešnosti. Amen-kamen — inteligenca, ki že leta in leta po tem usmiljenju vrednem listu pretaka svoje solze — saj družega itak ničesar ne ume! — skuša sedaj svojo nepreveliko srečo pri zadnjih volitvah zakriti s tem, da vprižarja nekako gonjo proti našemu listu. V tem pogledu je včerajšnja številka otročjega glasila prav poučna. Priobčuje se najprej pismo državnega poslanca Spinčiča, iz kojega se kuje tako ostudna reklama, da bo brez dvojbe tudi Spinčiču, ki je mož dobrega okusa, do dna duše presedala. Potem se pa priobčuje izjava „podpisanih“ zavednih Opencev, ki je pravi unikum, lep je to, na kojega se drugod nikakor kalin ne vsede, a v redakciji tržaške „Edinosti“ so se na ta lim vendar le vsedli. Čujmo gromenje Opencev: „Podpisani — (a podpisani ni nikdo!) slovesno protestirajo proti popolnoma neopravičenim napadom „Slovenskega Naroda“ na našo dično „Edinost“ in nje urednika, ter pozivljajo vse okoličanske sobrate, da se pridružijo temu protestu!“ In to tiska „Edinost“, ki zmiraj na vse grlo trobi, da sme svoj nosek vtikati v vsako slovensko zadevo. Mi pa bi morali o zavozjenih tržaških razmerah lepo molčati! In res, ker smo par besedic v tem pogledu spregovorili, pa je „dična“ „Edinost“ izlegla si izjavo zavednih Opencev, ki našega lista itak ne poznajo, ter je v neskončno svojo smešnost priobčila v lastnem listu! Taka reklama je prozorna kakor steklo, in nam prav čisto nič ne imponuje! Nam je treba le s prstom miginiti in tisoč izjav lahko dobimo, ki bodo vse soglasno in slovesno obsojale zastarelo, onemoglo, in zajokano pisavo „dične“ „Edinosti“! Zelje takih izjav se lahko pokliče iz vsake peščene glave, in še dosti prilivati ni treba! Zategadelj ni dvojba, da tudi tržaška „Edinostina“ do konca leta lahko priobčuje take in jednake izjave, s kojimi pa ni družega ničesar dokazano, nego to, da pri glasilu tržaških Slovencev nekaj ni v redu, in la bise to rado zakrilo s priiljenimi izjavami. Dobro srečo oraj! V številki, kjer je nakopičenih toliko smešnosti, ni smel izostati stari naš nemec „odlični tržaški rodoljub“. Nastopil e torej, in jutri nam vrže članek na vrat, la bo vse pokalo. Prav! Le s rapirjem na lan, mi pariramo!

— Občinske volitve ljubljanske. Nemška stranka je imela sinoči v kazini hod, na katerem je sklenila, da se letošnjih občinskih volitev ne vdeležijo, zajedno pa je voj volilni odbor pooblastila, da vender potavi kandidate, če bi se mu to potrebno delo.

— Deželni zbor istrski, ki se skliče skom prihodnjih dni, a bo zboroval samo malo časa, imel se bo baviti tudi z regulacijo učiteljskih plač. Vlada mu predloži v j zadevi poseben zakonski načrt. — Pred ekaj dnevi so imeli namestnik grof Goëss, eželni glavar Campitelli in puljski žuan poslanec dr. Rizzi posvetovanje, glede aterega so se razni listi izrekli neam neugodno. To je dalo dr. Rizziju pod, da je obelodanil odprto pismo, v kareu odgovarja na omenjena očitanja. Rizzi izna, da je pri tem posvetovanju šlo za

to, da se slovanski manjšini omogoči vstop v deželni zbor, da pa sta tako dež. glavar kakor on odločno zastopala tisto stališče, ki ga je zavzela laška večina glede slovanskih zahtev za modus vivendi v deželnem zboru.

— Druga železniška zveza s Trstom. „Wiener Abendpost“ javlja, da se v železniškem ministrstvu z največjo vneto dela, da bi se dokončali načrti za novo zvezo s Trstom. Za progo Gorica-Trst se komisionalni ogled kmalu razpiše in se utegne vršiti že začetkom maja. Za progo Jesenice-Gorica in Jesenice-Celovec so načrti že izgotovljeni in se bo komisionalni obhod lahko vršil koj, ko nastane boljše vreme. Kaj — ko Čehi ne mislijo na to, da bi opustili obstrukcijo!

— Občni zbor „Dramatičnega društva“ vrši se nocoj ob 8. uri v mali čitalnični dvorani v „Narodnem domu“.

— „Sokolov“ izredni občni zbor, ki bo de jutri zvečer ob 8. uri na galeriji telovadne dvorane v „Narodnem domu“, bo de združen z zabavnim večerom, pri katerem se bode razgovarjalo o društvenih zadevah. Iz prijaznosti sodeluje sl. kvartet „Ilirija“ z nekaterimi pevskimi točkami.

— Uredništvo „Edinosti“. Iz Trsta nam poročajo: Bivši urednik g. Cotič je odločil uredništvo „Edinosti“, naslednikom Cotiča pa je imenovan g. Fajdiga.

— Ljubljanska slovenska drama v Mariboru. Naši igralci in igralki prirede v soboto in nedeljo v mariborskem „Narodnem domu“ dve predstavi, in sicer bodo igrali v soboto dramo „Alfonz alive-likodušni morski kapitan“, v nedeljo pa troje veseloiger „Igra piké“, „Kdor se poslednji smeje“ in „Popolna žena“. Reditelj obeh predstav je g. Danilo, režiser pa g. R. Inemann. V Mariboru in okoliici ter po vsem Spodnjem Štajerju vlada za ti dve predstavi najživahnejše zanimanje.

— Preselitev vojaške bolnice. Koncem tega meseca preseli se vojaška bolnica iz starega razpokanega poslopja na Dunajski cesti v novozgrajene prostore v Vodmatu. Pekovsko skladišče in pekarna ostane pa še nadalje na starem mestu, in se nič ne ve, koliko časa bo ta podrtja še „krasila“ naše mesto baš v njega središču.

— „Slovensko trgovsko pevsko društvo“. Vsem gg. pevcem, kateri slučajno niso pole, tičoč se letošnjega programa za izlete i. dr., v podpis prejel, se tem potom naznanja, da se vrši prva pevška vaja v ta namen jutri, v četrtek 19. t. m., ob polu 9. uri zvečer.

— V Krškem je umrl, kakor smo že poročali, po kratki bolezni, na pljučnici ondotni župnijski upravitelj, g. Ivan Knava, v 72 letu svoje starosti. Ranjki je bil izvrsten dušni pastir, velik šolski prijatelj, predsednik posojilnice in kmetijske podružnice, jako priljubljen in zelo tolerant slovenski domoljub, prava bela vrana mej duhovniki.

— Toplice pri Novem mestu in v Št. Marjeti otvoro svoji sezoni letos s 1. majem. Prve imajo toplote 23°, druge 20° R. Obe sta bili lani razmeroma dobro obiskani.

— Okradeni frančiškani. V frančiškanskem samostanu v Kostanjevici pri Gorici je služboval pred več leti neki Povše iz krškega okraja za cerkovnika. Popustil je službo, ker je moral k vojakom. Sedaj pa se je vrnil na Kostanjevico, toda skrivaj. Vthotapil se je v cerkev, od koder je šel v zakristijo in tam ukradel 300 gl. denarja, potem jo pa odkuril v mesto. Na potu so ga srečali ljudje, ki so ga spoznali, in s tem je bilo policiji omogočeno, zaslediti predrznega tatu. Dobili so pri njem še 215 gl.

— Ne boš. Pri sobotni frančiškanski procesiji je v Zvezdi neki fant pristopil k devicam takozvanega „škrniceljerajna“, ugasnil neki devici svečo in ji mirno rekel: „Ne boš“. Ljudje so se seveda smejali na vse grlo.

— Obrtno gibanje v Ljubljani. Tekom meseca marca pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Družabna trdka Ivan Perdan, Cesarja Josipa trg št. 13, trgovino s špecerijskim in materijalnim blagom ter deželnimi pridelki; Ana Haring, Jurčičev trg št. 3, izdelovanje otroške obleke; Josipina Lavrenčič, Dolenjska cesta št. 4, trgovino z mešanim blagom in moko; Franc Krapež, Gosposke ulice št. 1, krčmarski obrt; Simon Treo, sv. Petra cesta št. 25, zidarski obrt; Ivan Anžič, šolski drevored,

mesarski obrt; I. graška delniška pivovarna, sv. Martina cesta št. 38, zaloga piva; Ferdo Primožič, Igriške ulice št. 8, mizararski obrt; Marija Mohar, Pogačarjev trg, malo trgovino z mešanim blagom; Jakob Leskovic, Opekarska cesta št. 54, trgovino z žganimi opojnimi pijačami; Ivan Puch, Dunajska cesta št. 7, delarnico za popravljanje koles lastnega izdelka; I. Craighero, Kongresni trg št. 3, malo trgovino z noži in škarpami; Marija Bekšova, Tržaška cesta št. 19, prodajo živil; Marija Gregorin, Trnovske ulice št. 6, krošnjarstvo s sadjem in sočivjem. Odglasili, oziroma opustili pa so obrt: Adalbert Eberhart, Kongresni trg št. 6, trgovino z modnim blagom; Marija Grum, Poljanska cesta št. 54, branjarijo, Martin Primožič, Gradišče št. 8, mizararski obrt in Marija Mohar, Rožne ulice št. 11, branjarijo. V zakup sta vzela: Ana Jeglič, Francovo nabrežje št. 15, gostilničarski in krčmarski obrt Avgusta Weberja; Jernej Jelenič, Vodmat št. 1, gostilničarski in krčmarski obrt Gabrijele Dolinar. Fran Petrič je odobren kot poslovodja v zalogi piva I. graške delniške pivovarne. Gostilničarski in krčmarski obrt Lucije Merluzzi je premeščen na Sv. Petra cesto št. 25, kramarija Marjete Žargi v Prešernove ulice št. 7.

— „Pomota“ mestnih delavcev. Med jahalnico ob Tržaški cesti in železniškim tirom sta dva mala drevoreda. Jeden gre od Tržaške ceste tik za jahalnico proti poslopju dekliske šole, drugi pa od te šole proti železniškemu tiru in potem naprej do tivolskega gradu. Magistrat je odredil, da se posekajo drevesa od dekliske šole do železniškega tira, menda ker se bo tam nekaj zidalo. Res so davi prišli delavci ter začeli sekati. Posekali so vsa drevesa na jedni strani tistega drevoreda ki gre za jahalnico proti dekliskišoli. Šele ko so bila vsa ta drevesa posekana, se je zapazila „pomota“. Zdaj sekajo tista drevesa, ki stoje od dekliske šole do železniškega tira.

— Prijet tat. Pri mesarju Seidlu v Spodnji Šiški je pred več meseci služil neki Janez Zajc, doma nekje na Dolenjskem. Zajc je vedel, da ima njegov gospodar v Koslerjevi ledenici shranjeno meso, in ko je popustil svoje delo, je šel v ledenico in ukradel meso. Hotel je meso spraviti v mesto, a se mu ni posrečilo in bil je primoran zbežati. Celih 11 mesecev ga ni bilo nazaj, včeraj pa se je le vrnil in v neki gostilni zahteval žganja. Gostilničarjeva hči pa ga je spoznala in poklicala Seidla, ki je takoj poslal po orožnika. Ko je ta vprašal Zajca, kje ima delavsko knjižico, se je ta odrezal: „Baraba ne potrebuje nobene knjižice“. Pri tatu so našli denarja 11 vinarjev in pol hleba vojaškega kruha drugega ničesar.

— „Mittelfeiner Türkischer“. Včeraj zvečer je kupil neki vojak v neki tukajšnji tobačni trafiki zavitek tobaka za 26 vin. Ko je zavitek odprl, je našel v njem namesto tobaka žagovino. Šel je takoj nazaj v trafiko, pa trafikantinja mu ni hotela dati denarja nazaj. Pri tej priliki bi tudi vprašali, kako pride, da imajo zavitki tobaka iz tukajšnje tobačne tovarne samo nemške napise.

— Mlad tat. Na Rimski cesti je včeraj popoldne pustila neka branjevka svoj voziček na cesti in je šla s svojim sinom pit v gostilno. To priliko je porabil neki paglavec in je vzel branjevki iz vozička jajca. Njen sin je to videl in paglavca prijel in pretepel.

— Nevaren tat. Včeraj je prišla policija v Vodmatu nekega Jožefa Pihnerja, krojaškega pomočnika iz mariborskega okraja, ker ga išče mariborsko okrožno sodišče zaradi hudodelstva tatvine. Jožef Pihner je pa tudi tukaj izvršil tatvine. Nekemu železničnemu uslužbencu je ukradel 40 kron in zlat prstan.

— Popadljiv pes. V Vodmatu je predvčerajšnjim zvečer pes Marije Jerin vgriznil tri osebe. Pes, ki je že več ljudi popadel, se je izročil v živinozdravniško opazovanje.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 8. do 14. aprila kaže, da je bilo novorojencev 20 (= 29.70‰), umrlih 24 (= 35.64‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 6, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 15. Mej njimi je bilo tujcev 7 (= 27.8‰), iz zavodov 14 (= 58.3‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 5, za vrtico 2 osebi.

* **Pretepajočega se župnika so ubili** v Leskovcu pri Plitvičkih jezerih 17. decembra minolega leta. Paroh Mirko Petrovič je prišel po cerkvenem pravilu v gostilno Brniča ter se je ondi kmalu začel prepirati z nekim Deličem. Župnik je potegnul svoj nož ter naskočil Deliča. Ta pa je zgrabil stol ter udaril župnika po glavi. Kaj se je zgodilo potem, ni znano. Delič pravi, da ga je pozval župnik na dvoboj s puškami ter da se je župnik sam ustrelil. Sodišče v Gospiču je obsodilo Deliča v ječo za štiri leta. Dognalo pa se je, da je bil župnik pijan ter da je bil uprav besen.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. aprila. Ministrski predsednik Körber predloži v prvi seji poslanske zbornice zakonski načrt o uredbi zunanjega in notranjega uradnega jezika pri deželnoknežjih oblastvih na Češkem in na Moravskem.

Dunaj 18. aprila. Iz Trsta se poroča, da se deželni zbor istrski ne skliče, in sicer radi tega ne, ker se že prve dni meseca maja skliče drž. zbor, a samo za nekaj dni se ne izplača sklicati deželnega zbora. Lahko so baje nezadovoljni in sodijo, da se istrski deželni zbor zategadelj ni sklical, ker so bila pogajanja mej laško večino in slovansko manjšino brez uspeha.

Budimpešta 18. aprila. Na deželnem shodu socialno-demokratskih delavcev se je danes primeril silen škandal. Neka žena z imenom Gürkey je napadla predsednika in ga klofotala. Nastal je tak škandal, da se je morala seja zaključiti.

Hag 18. aprila. Burska deputacija je prišla sem in stopila z vlado v zvezo. V Berlinu baje ne pojde, ker se ji je naznanilo, da dvorni in vladni krogi njenega obiska ne žele.

Berolin 18. aprila. Neka družba katoliških visokošolcev, ki se je peljala iz Bingena čez Reno v Rüdeshaim, je ponesrečila, ker se je čoln prevrnil. 13 dijakov je utonilo.

Lizbona 18. aprila. V celi Portugalski se je začelo močno gibanje proti vladi, ker je ta dovolila, da hodijo Angleži čez portugalsko ozemlje na južnoafriško bojišče. Republikanska stranka je hotela transvaalskemu poslaniku drju. Leydsu poslati v tem smislu spisano brzojavko. Vlada je brzojavko inhibirala. Isto tako je zaplenila protest portugalskih visokošolcev proti kršenju nevtralitete. V protestu je bilo rečeno, da dijaštvo neče biti sokrivo vladnih hudodelstev.

London 18. aprila. Uradni list prijavlja brzojavno kritiko maršala Roberta o bojih krog Spionskopa. Ta kritika je ostra obsodba generalov Bullerja in Warrena.

London 18. aprila. Buri so samo še osem milj od Bloemfonteina oddaljeni. Nekateri burski vojaki so se ponoči vthotapili v mesto in se srečno vrnili iz njega.

London 18. aprila. Poročila, da so Buri opustili obleganje Wepenerja, so neosnovana. Buri se močno trudijo, da bi Wepener zavzeli. Angleži hité obleganemu mestu z dveh strani na pomoč.

Darila.

Uredništvu našega lista je poslal: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. A. Gutnik 10 K, katere je nabral dne 15. t. m. v veseli družbi na Primskem. Darovali so po 2 K: gpđč. Minka Boršter in g. Otomar Straus; po 1 K: gpđč. Terezija Tepi, Matilda Straus in gospodje D. K. M., Ivan Popović in pošiljatelj. — Živeli darovalci!

Bratje Sokoli!

V četrtek, 19. t. m. ob 8. uri zvečer

izredni občni zbor na galeriji telovadne dvorane „Narodnega doma“.

VSPORED:

1. Dopolnilna volitev enega odbornika.
2. Razgovor o letošnjih izletih in zabavnih večerih.
3. Prosta zabava.

K prav obilni udeležbi Vas vabi z bratskim Na zdar! odber.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1900.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nisko ceno in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljenja. Originalna škatlica 2 K a. v. Po poštenu povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (11-6)

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škoči Lok se dobiva (321-19)

ustna voda

z novim antiseptikom katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frian, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. aprila: Andrej Bizjak, delavec, 50 let, Radeckega cesta št. 11, pljučni edem.
Dne 14. aprila: Marija Marija Vadrer, usmiljenka, 33 let, Radeckega cesta št. 11, jetika. — Anton Brate, delavec, 56 let, Zaloška cesta št. 13, rak.

Dne 15. aprila: Pavlina Trebar, sprevedni-kova hči, 5 let, Kolodvorske ulice št. 31, vnetje sopil.

V deželni bolnici:

Dne 13. aprila: Marija Šuštaršič, dninarjeva vdova, 75 let, pljučni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji sračni tlak 736-0 mm.

Mesec	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	737-8	5-6	sr. sever	jasno	11-8 mm
18.	7. jutraj	739-8	4-4	sl. svzhod	jasno	
	2. popol.	738-6	12-9	sr. svzhod	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 6-3°, nor-male: 10-0°.

Dunajska borza

dne 18. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K	05 h
Skupni državni dolg v srebru	98	95
Avstrijska zlatna renta	98	65
Avstrijska kronska renta 4%	98	90
Ogrska zlatna renta 4%	97	25
Ogrska kronska renta 4%	93	70
Avstro-ogrške bančne delnice	126	20
Kreditne delnice	229	90
London vista	242	82
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	35
20 mark	23	67
20 frankov	19	26
Italijanski bankovci	90	40
C. kr. cekini	11	38

Županstvo v Mokronogu

kupi

že rabljeno, a dobro ohranjeno

mostno tehtnico.

Spretna gospodinja

se takoj sprejme.

Vpraša naj se v zavodu Waldherr v Ljubljani. (775-1)

Prašno olje

kakeršno se uporablja za vpuščanje tal v tovarnah, prodajalnih, kavarnah, restavrantih, bolnišnicah itd. priporoča (735-3)

1 klg. K 1-20

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža, laka ter kita.

Štev. 256
m. šol. sv.

Razglas.

Z dnevom 1. majnika tekočega leta otvori se II. mestni otroški vrt v pritličnih prostorih hiše št. 21 v Cerkvenih ulicah [bivši topničarski vojašnici]. Stariši, ki žele prostori svoje deca v ta otroški vrt, se opozarjajo, da se vpisovanja vrše v petek, dne 27., v soboto dne 28. in v ponedeljek dne 30. aprila t. l. in sicer v šolskih prostorih otroškega vrta od devetih do dvanajstih dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 13. aprila 1900.

Oddelek za sukno firme

Kastner & Öhler v Gradcu

ima največji sortiment

pristno štajerskega lodna

Priznано najboljši izdelki iz zajamčeno čiste ovčje volne. Modno blago; črno in modro blago za obleke za gospode. Vzorec franko.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Izurjene šivilje

in (776-1)

učenka

se takoj sprejmejo. Sv. Petra nasip št. 33.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste. Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobra in aprila ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiša.** Ob 5. uri 46 m. jutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovi varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovi varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak s Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobra in aprila ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Pleskarska obrt

Fran Bernik, Ivan Štrukelj

priporočata se slavnemu občinstvu, kakor tudi častiti duhovščini v mestu in na deželi za vsa v njuno obrt spadajoča dela po najnižji ceni. (741-4)

Postrežba točna in delo solidno po najnovejših vzorcih.

Cenjena naročila prosiva naslovljati

Dunajska cesta št. 15.

Razglas.

Z dnevom 1. majnika tekočega leta otvori se II. mestni otroški vrt v pritličnih prostorih hiše št. 21 v Cerkvenih ulicah [bivši topničarski vojašnici]. Stariši, ki žele prostori svoje deca v ta otroški vrt, se opozarjajo, da se vpisovanja vrše v petek, dne 27., v soboto dne 28. in v ponedeljek dne 30. aprila t. l. in sicer v šolskih prostorih otroškega vrta od devetih do dvanajstih dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 13. aprila 1900.

Krepak deček

poštenih starišev se sprejme kot učence v specerijsko trgovino. — Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“. (760-2)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalsnica apna in premogokop Zabukovce (Buchberg), pošta Pletrovce (Pletrovitsch) pri Celju. (143-33)

Najcenejše in najsolidnejše nakupovališče

za sukneno in volneno blago

je samo pri firmi (468-13)

Jakob Theumann

Brno, Rotovška ulica 12.

Bogato asortirane vzorčne zbirke za gg. krojaške mojstre gratis in franko. Velika izber naj-novejših in najmodernejših tu- in inozemskih izdelkov. Stalna zaloga črnega blaga, uniform-skega blaga za uradnike, veteranska, gasilna in druga društva, za livrje itd. itd. — Vzorec gratis in franko. —

Nezaslišano! Čudovito!

240 komadov za samo gl. 1-95

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarjem, 1 krasna kravatna igla s simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1/2 ducata platne-nih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 usnjati denarni mošnjček, par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovejše fačone, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manjšnih, zavrat-niških in naprsnih gumbov, 1 krasno toaletno z-ralo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako leparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Razpošilja po c. kr. poštenu povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder

Krakau L/M

Poštno predalo štev. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož s dvema rezili kot darilo. (751-2)

V Spodnji Šiški št. 9

se oddajo

s 1. majem 1900

za večletno dobo

4 dobro urejene, obokane vinske (710-5)

kleti

v najem.

Več se poizve v Spodnji Šiški št. 9 pri Antonu Povšetju in v Stepanji vasi št. 19.

Št. 10.353.

Razglas.

Komisijončno ogledovanje in razredovanje konj, katero se ima vršiti po izvrševalnih določilih k zakonu o stavi konj z dne 16. aprila 1873 zopet letos, se bo vršilo glasom razpisa c. kr. deželne vlade z dne 7. marca 1900, št. 4005, za mesto Ljubljano dne 7., 8. in 9. maja t. l., in sicer na trgu pred šentpeter-ske vojašnice po nastopnem redu:

Dne 7. maja t. l. a) ob 9. dopoldne za I. okraj (šolski del); b) ob 10. do-poldne za II. okraj (šentjakovski del).

Dne 8. maja t. l. a) ob 9. dopoldne za III. okraj (dvorni del); b) ob 10. do-poldne za IV. okraj (kolodvorski del).

Dne 9. maja t. l. a) ob 9. dopoldne za V. okraj (predkraji: Hradskega vas, Dolenjska cesta, Hauptmanca, Illova, Karolinska zemlja, Črna vas); b) ob 10. dopolu-dne za Vodmat; c) ob 11. dopoldne za vse one konje, ki 7. in 8. maja niso prišli pravočasno h klasifikaciji ali pa so zadržani bili.

Tega reda se je strogo držati. Dohod k nabornemu prostoru je od šentpeterskega mostu ob drevju za Ljubljano, odhod pa med vojašnico in deželno bolnico.

V obližju označenega kraja ni dovoljeno voz puščati. Ako bi ne bilo mogoče pri-peljati kakega konja o pravem času k ogledu, je vzrok naznaniti mestnemu magistratu ali pa komisiji.

Za konje, ki so oproščeni predstave, in za žrebeta, katera v tekočem letu ne izpol-nejo četrtega leta, prinese bo v smislu §. 7. ministrske naredbe z dne 18. marca 1891, št. 35 drž. zak., spričevalo, izdano po dveh lastnikih konj, kojih konji se predstavijo, in obsegajoče razlog oprostitve.

Lastniki konj se opozarjajo, da je vse spremembe gledé konj, ki se dogode v času med naznanitvijo in pa med razredbo konj, t. j. od 20. aprila do štetega 9. maja nazna-niti mestnemu magistratu.

Za popisovanje konj in voz vročili se bodo posestnikom posebni popisovalni listi, katere jim je, vestno izpolnjene, vrniti magistratnemu ekspeditu vsaj do 25. aprila t. l.

Iz opazk na teh listih je razvidno, kateri konji so oproščeni od vsakoletnega na-znanila, in kateri od predstave za razredbo.

Lastniki konj, ki opusté pravočasno naznaniti ali predstaviti svoje konje in se ne morejo dovoljno opravičiti, se kaznujejo v zmislu ministrskega ukaza z dne 30. septem-bra 1857, drž. zak. št. 198, z globo do 200 K ali z zaporom do 20 dni; poleg tega pa imajo plačati vse stroške poznejšega razredovanja.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 5. aprila 1900.

Pojasnilo.

S tem prekličem in obžalujem vse žaljive besede, katere sem govoril o pri-liki občinske volitve v Zagorju o gospodu Martinu Bukovcu iz Tople v zadevi občinskega denarja, ker smatram tega gospoda vseskozi za poštenjaka.

Zagorje ob Savi, 15. aprila 1900.

(774) Mihael Morscher.

Iz proste roke se prodaja

hiša

s tremi sobami, kuhinjo in z vrtnom, v Kladeznih ulicah št. 5

po ugodni ceni. — Natančneje istotam.

Lepa, moderna, novozgrajena

Vila v Spodnji Šiški

št. 107 (732-3)

z 8 sobami, 5 obokanimi kletmi, pralno kuhinjo, vodovodom, velikim vrtnom itd. se zaradi odpoto-vanja prodaja za 10.500 gl. (neto).

Pojasnila daje lastnik M. Lukanitsch (Amerikanec) mej 2 in 5 uro popoldne.

Dober, zanesljiv

mehanikar

za popravljanje vsake vrste šivalnih strojev, kakor tudi pošten (778)

potovalec

dobita takoj po dogovoru službi. Ponudbe pod šifro: S. D. 17 poste restante Gorica.

Specerijska oprava

ter

Wertheimska blagajnica

se po zmerni ceni prodaja.

Odda se tudi

lokal za prodajalnico

na lepem prostoru v živahnem delu mesta. Naslov se izve v upravništvu „Slov. Naroda“. (739-2)

Gotov uspeh

imajo splošno priznane

Kaiser-jeve

karamele iz poprove mete

proti nedostanku apetita, želodč-nemu bolu, slabemu in pokvar-enemu želodcu.

Pristne v zavojih po 25 vin. pri Mr. Ph. Mardetschlaeger-ju v Ljubljani, v orlovi le-karni poleg železnega mostu, pri Ubaldu pl. Trnkóczy-ju in v deželni lekarni Milana Leu-steke v Ljubljani. b (1919-11)

(772-1)

Lastnina in tiak „Národne Tiskarne“.